Anton Vella
SMEs Helpdesk Executive
Malta Employers' Association

KIF TAHSIBHA L-ASSOĊJAZZJONI TA' MIN IHADDEM?

IN-NEGOZJI TAL-FAMILJA

F'pajjiżna hawn hafna tipi ta' negozji, iżda bla dubju ta' xejn l-aktar settur komuni hu dak li jiġbor fih lin-negozji tal-familja. Hu kkalkulat li f'Malta hawn 'il fuq minn 86% tal-intrapriżi li huma mmexxijin minn familji – negozji li minn żmien ghal żmien jinbtu f'pajjiżna minn fost diversi membri ta' familji Maltin.

Vantaġġi u żvantaġġi

Negozju tal-familja ghandu kemm il-vantaġġi kif ukoll l-iżvantaġġi tieghu.Vantaġġ ewlieni hu dak li sid in-negozju jkun jista' jdur faċilment fuq membri ohra tal-familja ghall-ghajnuna u s-sapport. Minn żmien ghal żmien tista' tinbet fiduċja awtomatika fl-istess membri tal-familja li jkunu involuti fit-tmexxija tan-negozju.

Normalment insibu li kull min ikun involut f'negozju tal-familja jaghti sehmu b'aktar interess u entużjażmu ghaliex, barra li jkun irid jara li qed jinkiseb is-suċċess fl-istess negozju, ihossu aktar parteċipi fl-investiment fih innifsu, u fil-familja tieghu, jew taghha.

Min-naha l-ohra, negozju mmexxi mill-familja jista' johloq id-diffikultajiet tieghu wkoll. Dan kollu li semmejna hawn fuq, f'ċirkostanzi partikolari jista' jiżviluppa fi storja negattiva. Huwa hafna aktar faċli li jinholoq diżgwid bejn il-familjari, u ghalhekk in-negozju jista' jghaddi minn sitwazzjonijiet fraġli fejn jinholqu kurrenti opposti. L-ghira, il-pika, u n-nuqqas ta' fiduċja jistghu faċilment ikissru dak kollu li jkun inbena matul is-snin.

Ghalhekk, sabiex negozju tal-familja jkun jista' jitmexxa tajjeb, xorta wahda ghandu bżonn struttura amministrattiva organizzata u effiċjenti. Illum aktar minn qatt qabel, ma jistax ikollok attività kummerċjali li tkun success jekk ma taghrafx tippjana sew, iżżomm ruhek aġġornat ma' dak kollu li jkun qed jiġri madwarek, u ma jkollokx sistema tajba ta' kif jiġu kkontrollati l-finanzi ġġenerati mill-istess negozju.

Trid, u ghandek bżonn bhal kull negozju iehor, issegwi r-regolamenti fiskali kollha fin-negozju. Trid taghraf tohloq reklamar f'waqtu u li jrendi ghan-negozju tieghek. Trid iżżomm f'kuntatt kontinwu mad-dinja tal-informatika. Trid fuq kollox tiżviluppa n-negozju tieghek f'opportunitajiet li joholqu aktar xoghol, aktar bejgh u, sintendi, aktar profitti. Ma tridx tibża' mill-isfidi li llum jinholqu mill-kompetizzjoni, u t-tahriġ fost l-impjegati hu essenzjali. Trid taghraf tkun innovattiv. Fuq kollox ghandek taghmel hiltek sabiex tistabbilixxi lilek innifsek imprenditur ta' veru.

Iżda x'jiddistingwi negozju tal-familja, jew kif spiss nirreferu ghalihom il-*family run businesses*, minn negozji ohra?

Importanti li bhala bażi nitikqu mill-kunċett li *family run businesses* huma biss in-negozji żghar, iżda, kif diġà semmejna aktar 'il quddiem, jista' jkollok intrapriża kbira u stabbilita, li hi wkoll tista' tkun ikkunsidrata bhala *family business*. Biex wiehed jifhimni ahjar, tajjeb li jhares ftit madwarna u jinnota kemm fil-fatt f'pajjiżna ghad ghandna kumpaniji li jġibu l-kunjom tal-familja fl-isem tal-istess azjenda. Dawn huma kollha *family businesses* u probabbilment insibuhom jimpjegaw ghexieren, jekk mhux mijiet, ta' impjegati. Mill-banda l-ohra, dan ma jfissirx li l-*family businesses* huma dawn biss. Iva, jeżistu negozji tal-familja li huma żghar hafna ukoll.

Id-differenza

Iżda biex nerġa' lura ghall-mistoqsija li staqsejtkom dwar x'inhi d-differenza bejn *family business* u negozju iehor, din ma tintgharafx mill-konsumatur meta dan imur jixtri jew jinqeda minghand xi negozju partikolari, ghaliex ma hemm xejn partikolari minn barra li jiddistingwihom.

Id-differenza tinstab biss fl-operat, jew ahjar, fid-dinamika ta' kif jithaddem negozju. Hemm dettalji u ċirkostanzi partikolari f'negozju tal-familja, u dan hu importanti li nkunu nafuh, u nfittxu minn fejn nistghu niġu ggwidati sew dwarhom. Pereżempju, l-MEA (Malta Employers Association) flimkien mal-MAPE, bhalissa qed jorganizzaw korsijiet speċifiċi, sabiex tharreġ u tiggwida imprendituri sidien ta' negozji tal-familja, kif huma jkunu kapaċi jiffaċċjaw ċirkostanzi simili. Importanti li hadd ma jibqa' lura, u ma jiddejjaqx ifittex l-ghajnuna.

Bhalissa l-MEA tinsab *on-board* ukoll, fi proċess ta' konsultazzjoni li qed jitmexxa mill-Gvern sabiex ghall-ewwel darba tidhol fis-sehh il-Family Business Act. Liġi li ser tkun qed tirregola u tiggwida ahjar l-eżistenza u l-proċessi neċessarji waqt is-suċċessjoni tan-negozji tal-familja f'pajjiżna. Proċess bżonnjuż li ser iwassal sabiex tiġi ssimplifikata u rregolata s-sitwazzjoni ta' dawn in-negozji. Fl-istess hin, fil-pajjiż, bhalissa ghaddejja diskussjoni sabiex tiġi stabbilita d-definizzjoni ta' x'nifhmu eżattament meta nirreferu ghal 'familja'. X'inhi familja? Il-kunċett ta' familja tal-bierah, tal-lum, u ta' ghada, ser jibqa' l-istess? U ghaldaqstant x'jiddefinixxi negozju ta' familja? Mistoqsijiet li tajjeb li jkunu ċċarati u mwieġba tajjeb qabel ma nipproċedu sabiex indahhlu fis-sehh il-Family Business Act. U hekk qed isir bhalissa.

Sinsla tal-ekonomija

Madankollu, ghalkemm ghad hemm hafna mistoqsijiet x'jiġu indirizzati, xorta wahda jien nemmen li l-*family businesses* f'pajjiżna ghadhom b'sahhithom. Huma sa minn dejjem kienu, u jibqghu, is-sinsla tal-ekonomija ta' pajjiżna, u ghalhekk importanti li, bil-ghaqal, lil dan is-settur nibqghu insostnuh, nghinuh u nghożżuh.

Jekk inti li qed taqra dan l-artiklu u int persuna li tahdem f'negozju tal-familja, l-appell tieghi lejk huwa sabiex tapprezza dak kollu li gharaft tibni flimkien mal-familja tieghek tul iż-żmien, u b'responsabbiltà thares 'il quddiem b'ottimiżmu, b'determinazzjoni u b'kuraġġ, sabiex tibqa' tistinka ghas-suċċess fin-negozju, ghas-sodisfazzjon tieghek innifsek, u ghall-ġid ta' familtek.

Fuq kollox, suċċess ghan-negozju tal-familja tieghek huwa wkoll kontribut ghal pajjiżek.

www.facebook.com/MaltaEmployersAssociation

Kull min jixtieq jaghmel kuntatt maghna (bhala Assoċjazzjoni ta' min ihaddem) jista' jaghmel dan billi jċempel fuq 2122 2992 jew 2123 7585. Jista' wkoll jibghat *email* lil anton.vella@maltaemployers.com, jew juża l-24/7 *helpline* 2122 2006, billi jċempel u jhallilna ismu, sabiex fl-iqsar żmien possibbli nkunu nistghu nirritornaw it-telefonata tieghu.

Grazzi talli tajtuni l-opportunità li nitkellem maghkom. Nitlaqghu bhal-lum xahar. Min jixtieq jghaddili xi suġġerimenti fuq suġġetti li jixtieq jisma' minghandi fil-ġimghat li ġejjin, nitlobkom thossukom liberi li tikkomunikaw mieghi jew mal-istaff editorjali ta' din il-gazzetta u jien inweghedkom li naghmel hiltu sabiex ma niddiżappuntakomx.